

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Langáška, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobců: **a) Ing. J. K. a b) Mgr. K. K.**, oba zastoupeni JUDr. Mojmírem Přívarou, advokátem, sídlem Kovářská 1253/4, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, sídlem Vršovická 65, Praha 10, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. června 2022 č. j. MZP/2022/550/552, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. června 2023 č. j. 30 A 52/2022 - 67

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobců **se zamítá**.
- II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Správa Krkonošského národního parku ve Vrchlabí (dále jen „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 14. března 2022 č. j. KRNAP 02234/2022 rozhodla, že žalobci provedli neoprávněný zásah na území Krkonošského národního parku tím, že na jaře roku 2021 provedli bez souhlasu terénní úpravy spočívající v navezení kameniva a vybudování cesty. Stavbou cesty poškodili přírodní stanoviště 6520 (Horské sečené louky) v kvalitě I, které je předmětem ochrany Evropsky významné lokality Krkonoše a soustavy NATURA 2000. Prvostupňový správní orgán uložil žalobcům dle § 86 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, (ve stručnosti) odstranit propojení komunikací i nově zřízenou

cestu a povrch všech pozemků dotčených terénními úpravami ozelenit pokládkou zeleného sena sklizeného na okolních lučních porostech.

[2] Proti rozhodnutí prvostupňového správního orgánu podali žalobci odvolání. Žalovaný v návěti uvedeným rozhodnutím pouze upřesnil popis neoprávněného zásahu žalobců na území Krkonošského národního parku, avšak po obsahové stránce rozhodnutí prvostupňového správního orgánu potvrdil.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobci žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) v návěti označeným rozsudkem zamítl. Krajský soud napadené rozhodnutí považoval za přezkoumatelné, neboť se žalovaný vypořádal se všemi odvolacími důvody. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že správní orgány měly na žádost žalobců uskutečnit ústní jednání na místě samém ve spojení s ohledáním nemovité věci. Ze správního spisu krajský soud nezjistil žádné okolnosti, které by svědčily pro nutnost nařídit ústní jednání. Žalovaný proto nepochybil, jestliže nenařídil ústní jednání na místě samém. K ohledání krajský soud uvedl, že předmětem řízení bylo zhodnocení, zda žalobci v rozporu se závazným stanoviskem vybudovali cestu. Tuto skutečnost provedené dokazování potvrdilo. Krajský soud se proto ztotožnil s neprovedením ohledání na místě samém, neboť nebylo sporu o skutkových okolnostech případu. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že uloženými opatřeními k nápravě došlo k překročení předmětu řízení. Písemným oznámením prvostupňový správní orgán žalobce, včetně odkazu na podrobnější interní šetření, informoval, že bylo zahájeno správní řízení o odstranění následků neoprávněného zásahu do krajiny. Tento zásah byl dostatečně specifikován popisem, nákresem i fotografiemi. Nápravná opatření na takto vymezený zásah do krajiny dle krajského soudu reagovala a nebyl jimi překročen předmět řízení.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[4] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítali, že požadavky prvostupňového správního orgánu na zajištění přístupu ke stavbě považují za objektivně nesplnitelné. Povolený přístup ke stavbě nebylo možné bez dodatečných terénních úprav zajistit. Stěžovatelé zvolili odlišnou méně zasahující možnost. Byli v dobré víře, že pokud realizují řešení, které je rozumné a které bude představovat menší zásah do krajiny, budou se pohybovat v mezích uděleného povolení. Zároveň namítali, že dle závazného stanoviska určité terénní úpravy mohli provádět. Stěžovatelé se pouze dopustili určité alternace oproti závaznému stanovisku, což vedlo k reálnému provedení a ke snížení míry dočasného zásahu do krajiny.

[5] Stěžovatelé dále namítali, že dokazováním nebylo náležitě objasněno, zda všechny úpravy, které mají odstranit, realizovali právě oni či k nim dali pokyn. Tímto se krajský soud ani žalovaný nezabývali. Stěžovatelé také zpochybňovali, že řízení svým rozsahem neodpovídalo údajům v oznámení o zahájení správního řízení. Tento nedostatek krajský soud nemohl vypořádat pouze odkazem na možnost stěžovatelů nahlížet do správního spisu.

[6] Stěžovatelé se v průběhu správního řízení opakovaně domáhali zkoumání příjezdové cesty přímo na místě samém. Jím chtěli docílit ověření reálných možností dopravy ke stavbě,

pokračování

neboť přezkoumání situace na místě považovali za nejefektivnější. Správní orgány k tomu nepřistoupily, což následně krajský soud nesprávně potvrdil.

[7] Na závěr stěžovatelé uvedli, že jejich zástupce 27. června 2023 zaslal krajskému soudu rozsáhlé vyjádření. Dne 25. července 2023 obdrželi rozsudek, který je datován 27. června 2023. V rozsudku absentuje zmínka o tomto vyjádření, což stěžovatelé považují za přirozené, avšak pochybnosti u nich vyvolává časová prodleva s doručením rozsudku. Stěžovatelé proto požádali o prověření této okolnosti.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil se závěry krajského soudu. Stěžovatelé měli povolení k rekonstrukci stavby, v rámci něhož se řešil i přístup ke stavbě. Bylo nesporné, že posuzované terénní úpravy přesahovaly oprávnění udělené závazným stanoviskem. Jiné varianty přístupu měli stěžovatelé projednat v příslušných povolovacích řízeních. Nemohou si automaticky nárokovat pro ně nejjednodušší řešení, které není akceptovatelné z hlediska ochrany přírody. Žalovaný dále uvedl, že veškeré posuzované úpravy byly předmětem řízení a realizovali je stěžovatelé, což potvrdilo provedené dokazování. To se týkalo i sjezdu ze silnice využívaného stavební technikou, přičemž návrh této trasy sami stěžovatelé dříve předložili. Nebylo ani zapotřebí nařizovat ústní jednání, neboť takový postup nebyl nezbytný ke zjištění stavu věci ani uplatnění práv účastníků.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Podle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny platí, že *na území národních parků mimo zastavěná území obcí a zastavitelné plochy obcí je zakázáno odstraňovat svrchní vrstvu půdy nebo provádět terénní úpravy, mimo staveb nevyžadujících územní rozhodnutí nebo územní souhlas a určených pro účely ochrany přírody, péče o zemědělské pozemky a lesy, turistiky, správy vodních toků, požární ochrany a záchranných prací, obrany státu a ochrany státních hranic, nebo mimo provádění údržby kulturních památek.*

[11] Podle § 86 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny platí, že *kdo poškodí, zničí nebo nedovoleně změní části přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, je povinen navrátit ji do původního stavu, pokud je to možné a účelné. O možnosti a podmínkách uvedení do původního stavu rozhoduje orgán ochrany přírody. Podle § 86 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny jestliže uvedení do původního stavu není možné a účelné, může orgán ochrany přírody uložit povinnému, aby provedl přiměřená náhradní opatření k nápravě.*

[12] Na úvod Nejvyšší správní soud uvádí, že je třeba respektovat předmět nynějšího řízení a okruh možných otázek, které je možné posuzovat. Předmětem nynějšího řízení je výhradně to, zda stěžovatelé realizací dočasné přístupové cesty k rekonstruované stavbě překročili rámec uděleného povolení a jaká opatření je možné uložit k nápravě takového zásahu do krajiny a jsou-li účelná. Stěžovatelé podstatu kasační stížnosti založili na argumentaci, že povolený přístup ke stavbě byl jen obtížně uskutečnitelný, proto sami zvolili odlišnou a méně náročnou přístupovou variantu. Nejvyšší správní soud ve shodě

s krajským soudem i žalovaným k tomuto uvádí, že stěžovatelé touto argumentací cílili mimo rámec nynějšího řízení.

[13] Předmětem nynějšího řízení nemohlo být, zda existovaly jiné (byť třeba i výhodnější) dočasné přístupy ke stavbě, jelikož jím je toliko to, zda stěžovatelé při realizaci dočasné přístupové cesty dodrželi podmínky stanovené správními orgány. Nedodržení podmínek vyplynulo z provedeného dokazování (zejména z pořízených fotografií). Sami stěžovatelé opakovaně uváděli, že dočasnou přístupovou cestu vybudovali odlišně od stanovených podmínek, neboť jimi zvolená varianta byla výhodnější. Potvrdili tak jednání, které jim správní orgány vytýkaly. Jejich argumentace o potřebě odlišné přístupové cesty oproti schválené variantě dočasné přístupové cesty proto v tomto řízení není relevantní. Měli ji uplatnit v příslušných povolovacích řízeních. Pokud správní orgány pravomocně stanovily určité podmínky, bylo povinností stěžovatelů je respektovat, nikoliv se od nich odchýlit pouze proto, že jiná přístupová varianta dočasné přístupové cesty pro ně byla jednodušší či dle jejich názoru vhodnější. Není možné aprobovat postup, při kterém stavebníci při realizaci stavby ignorují stanovené podmínky z důvodu, že jim nevyhovují nebo přestaly vyhovovat; sami z vlastní vůle je měnit nemohou. Nejvyšší správní soud proto ve shodně s krajským soudem potvrzuje, že se dle provedeného dokazování stěžovatelé dopustili zásahu do krajiny, který je jim vytýkán, tedy že v rozporu s uloženými podmínkami vytvořili dočasnou přístupovou cestu a poškodili chráněné přírodní stanoviště horské sečené louky.

[14] V této souvislosti se Nejvyšší správní soud rovněž ztotožňuje s krajským soudem, že důkaz ohledáním na místě samém by nemohl přinést pro věc žádná nová zjištění. Ohledáním je třeba rozumět každý postup, jímž se správní orgán vlastním empirickým nazíráním přesvědčuje o předmětu řízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 2008, č. j. 2 As 59/2008 - 80). Stěžovatelé navrhovali ústní jednání spojené s ohledáním, aby na místě samém demonstrovali, že schválená přístupová varianta byla obtížněji realizovatelná, než přístupová cesta, kterou skutečně vybudovali. Tento důkazní návrh tak měl prokázat efektivitu jimi zvoleného řešení, nikoli to, že by stěžovatelé stanovené podmínky neporušili. Tento důkazní návrh proto nemohl přinést žádná nová zjištění relevantní pro posuzovanou věc.

[15] Nynějšího řízení se týkaly pouze námitky, že prvostupňový správní orgán překročil uloženými opatřeními předmět řízení a stěžovatelům uložil odstranit i následky, které nezpůsobili. Těmito námitkami se krajský soud i žalovaný podrobně zabývali, přičemž s jejich hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Prvostupňový správní orgán jasně vymezil předmět řízení, kterým bylo posouzení stěžovateli zhotovené dočasné přístupové cesty. Rozsah řízení vyplýval jak z písemných podkladů, tak pořízených fotografií. Stěžovatelům muselo být již od počátku zřejmé, na jaké terénní úpravy se správní orgány zaměřují. Vědomost o předmětu řízení potvrzuje i jejich vlastní tvrzení o potřebě odlišné přístupové cesty oproti schválené variantě. Tato argumentace sice nebyla relevantní pro nynější řízení, avšak dokládá, že stěžovatelé věděli, co je jim kladeno za vinu. Správní orgány také dostatečně prokázaly, že stěžovatelé vybudovali dočasnou přístupovou cestu od sjezdu ze silnice až k rekonstruované stavbě, tedy uložená opatření k nápravě se shodovala s tím, co stěžovatelé způsobili. Z provedeného dokazování plyne, že na louce byly nejprve vyryté koleje od dopravních vozidel vedoucích k rekonstruované stavbě.

pokračování

Důkazy tedy poskytují dostatečnou jistotu, že se jednalo o přístupovou cestu vybudovanou za účelem realizace rekonstrukce stavby stěžovatelů. S tímto závěrem stěžovatelé vyslovili nesouhlas, avšak na konkrétní vypořádání této námitky žalovaným nereagovali žádnými důkazy, které by podpořily jejich tvrzení (nesouhlas). Účelnost uložených opatření k nápravě pak vyplývá z povahy věci, neboť šlo o zřízení toliko dočasné přístupové cesty; návrat území do původního stavu by tak byl namístě, i kdyby šlo o variantu předem povolenou. Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s krajským soudem potvrzuje, že stěžovatelům správní orgány uložily opatření k nápravě, která odpovídala zásahu do krajiny, za který byli stěžovatelé zodpovědní.

[16] Na závěr se Nejvyšší správní soud zabýval neuvedením vyjádření stěžovatelů ze dne 27. června 2023 v napadeném rozsudku. Nejvyšší správní soud ze soudního spisu ověřil, že krajský soud na 27. června 2023 nařídil ústní jednání za účelem vyhlášení rozsudku v této věci. Dle protokolu z jednání č. j. 30 A 52/2022 - 59 se jednání účastnil i zástupce stěžovatelů. Jednání započalo v 8:40 a skončilo v 8:45. Odkazované vyjádření zástupce stěžovatelů datovou zprávou odeslal 27. června 2023 v 9:27. Z těchto údajů je zřejmé, že zástupce stěžovatelů vyjádření krajskému soudu odeslal až po vyhlášení rozsudku, jemuž byl přítomen, proto nebylo zohledněno. Nedošlo ani k žádné prodlevě při vyhotovení rozsudku. Krajský soud musí dle § 54 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), rozsudek vyhotovit do jednoho měsíce od vyhlášení. Krajský soud rozsudek ze dne 27. června 2023 stěžovatelům doručil dne 25. července 2023, z čehož je zřejmé, že lhůtu pro vyhotovení dodržel.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobci (stěžovatelé) neměli ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. února 2024

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M. předseda
senátu